

Kulturnämnden

Yttrande över förslag till detaljplan för Nacka strand, norra branten, delplan 2, del av Sicklaön 369:2

Förslag till beslut

Kulturnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan för Nacka strand, norra branten, delplan 2, del av Sicklaön 369:2, under förutsättning att färgsättningen på föreslagna påbyggnader blir mörkare och mer nedtonad, samt att offentlig konst integreras i den fortsatta planeringen.

Sammanfattning

Syftet med det aktuella förslaget till detaljplan är att bidra till att utveckla Nacka strand till en tätare och mer blandad stadsdel genom att öka andelen boende. Planområdet är beläget vid Fabrikörvägen i Nacka strand och gränsar i söder till Fabrikörvägen, i öst och norr mot park- och naturmiljöer och kontorsbebyggelse, samt i väster mot bostadsbebyggelse. Nackas norra kust är av riksintresse bland annat för kulturmiljövården (3 kap 6 § MB), i detta ingår farledsmiljöerna utmed inloppet till Stockholm via Vaxholm som bland annat speglar skärgårdens betydelse för huvudstadens sjöfart, livsmedelsförsörjning och rekreativliv sedan medeltiden.

Planområdet omfattar en av tre stora tegelbyggnader som ligger på rad längs branten. Dessa har ett gemensamt uttryck i form-, färg- och materialval. Fasader, tak och balkongfronter ska ges en samordnad utformning som tar hänsyn till det exponerade läget mot farleden. Trots detta föreslås påbyggnaderna utföras i en ljus färg som står i stark kontrast till den ursprungliga byggnaden. I området planeras en ny förskola, vilket är en av de prioriterade platserna för offentlig konst enligt kommunfullmäktiges beslut om Öppna konsten. I dagsläget är tillgången till lek och rekreation begränsad i närheten av de föreslagna bostäderna. Trots detta saknas offentlig konst i planbeskrivningen.

Kultur- och fritidsenheten föreslår att kulturnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan för Nacka strand, norra branten, delplan 2, del av Sicklaön 369:2, under förutsättning att färgsättningen på föreslagna påbyggnader blir mörkare och mer nedtonad, samt att offentlig konst integreras i den fortsatta planeringen.

Ärendet

Syftet med det aktuella förslaget till detaljplan är att bidra till att utveckla Nacka strand till en tätare och mer blandad stadsdel genom att öka andelen boende. Dessutom ska planen möjliggöra ett kommunalt övertagande av huvudmannaskapet för de områden som är viktiga för allmänheten men som idag är privat kvartersmark. Detaljplanen är den inledande delen i ett större stadsbyggnadsprojekt och utgör därför en viktig grund för att prioriterade frågor beaktas under utbyggnadsfasen. Utvecklingen är en del i arbetet att möta den stora efterfrågan på bostäder i Stockholmsregionen och detaljplanen är därmed av stort allmänt intresse.

Planområdet, som omfattar ca 10 000 kvadratmeter, är beläget vid Fabrikörvägen i Nacka strand och gränsar i söder till Fabrikörvägen, i öst och norr mot park- och naturmiljöer och kontorsbebyggelse, samt i väster mot bostadsbebyggelse. Totalt beräknas 220 nya bostäder inrymmas inom området, vilket även innebär att befintliga men outnyttjade byggrätter på taket justeras så att påbyggnader i en våning inryms på stora delar av byggnaden. I vissa lägen längs Fabrikörvägen tas dock befintlig byggrätt bort så att tre stycken släpp lämnas för siktlinjer från bakomliggande naturmark. I området planeras även för en förskola.

Planområdet är till stor del bebyggt med det som idag är en stor kontorsbyggnad, ritad av Nyréns arkitektkontor. Planområdet omfattar en av tre stora tegelbyggnader som ligger på rad längs branten. Dessa har ett gemensamt uttryck i form-, färg- och materialval. Karaktäristiskt för byggnaderna är hanteringen av skala, en mer modest skala mot Fabrikörvägen och en monumental skala mot farleden. Andra karaktärsdrag är tegelfasaderna med sina strikta axlar, de sammanhållna fasaderna och arkaderna längs gatan, de trappade flyglarna som avslutas med böjda burspråk i glas mot farleden samt de målade stålbalkarna över fönsterpartierna.

Påbyggnader och fasadändringar ska utföras med respekt för byggnadens ursprungliga utseende samt med hänsyn till uttrycket mot farleden. De tillkommande byggnadsvolymer ska utföras med fasad- och takmaterial som åldras med värdighet. Fasader, tak och balkongfronter ska ges en samordnad utformning som tar hänsyn till det exponerade läget mot farleden, reflekterande ytor ska undvikas, glas undantaget. Materialen ska vara åt det ljusa hållet, dock inte vitt som är bländande. Påbyggnader ska utföras delvis indragna från befintlig byggnads fasadliv samt utgöra ett avläsbart tillägg.

Kulturmiljö

Nackas norra kust är av riksintresse bland annat för kulturmiljövården (3 kap 6 § MB), i detta ingår farledsmiljöerna utmed inloppet till Stockholm via Vaxholm som bland annat speglar skärgårdens betydelse för huvudstadens sjöfart, livsmedelsförsörjning och rekreativliv sedan medeltiden.

Kulturmiljön som berörs av riksintresse bedöms inte påverkas negativt av ett genomförande av detaljplanen. De tillkommande byggnadsvolymer sker där marken redan är bebyggd. Uttrycket mot farleden förändras något, men bedömningen är att det inte påverkar

kulturmiljön eller landskapsbilden negativt. Med tanke på bebyggelsens placering i kulturmiljö av riksintresse, är dock utformningen av tillkommande byggnadsdelar av betydelse. Befintlig bebyggelse har en stram karaktär med få utskjutande element. En omvandling till bostadsändamål bör ske med hänsyn till denna stramhet och därför är den slutliga utformningen av takpåbyggnader och balkonger av stor betydelse.

Norr om den befintliga byggnaden finns en del av den så kallade ”gröna foten” som är en sammanhängande park- och naturmiljö med stort kulturhistoriskt och biologiskt värde. I och med de kommande detaljplaneetapperna kommer park- och naturområdet med ”gröna foten” bli mer sammanhängande rent detaljplane- och ägandemässigt.

Kultur- och fritidsenhetens synpunkter

Kultur- och fritidsenheten delar inte planenhetens bedömning att de planerade påbyggnadernas utformning inte påverkar kulturmiljö eller landskapsbild negativt. Den föreslagna ljusa färgsättningen står i strid med respekten för landskapsbilden mot farleden. Kultur- och fritidsenheten anser att färgsättningen bör vara mörkare och mer nedtonad för att respektera riksintresset. Ambitionen att skapa ett avläsbart tillägg kan uppnås genom indragna fasader.

I området planeras en ny förskola, vilket är en av de prioriterade platserna för offentlig konst enligt kommunfullmäktiges beslut om Öppna konsten. I dagsläget är tillgången till lek och rekreation begränsad i närheten av de föreslagna bostäderna. Nacka strand har en konstprofil och det finns ett framtaget konstprogram för området (bilaga 2), trots detta omnämns inte offentlig konst i den aktuella planen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår kultur- och fritidsenheten att kulturnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan för Nacka strand, norra branten, delplan 2, del av Sicklaön 369:2, under förutsättning att färgsättningen på föreslagna påbyggnader blir mörkare och mer nedtonad, samt att offentlig konst integreras i den fortsatta planeringen.

Ekonomiska konsekvenser

Det aktuella planförslaget bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser inom nämndens ansvarsområde.

Bilagor

1. Detaljplan för Nacka strand, norra branten, delplan 2, del av Sicklaön 369:2
2. Konstprogram, Nacka strand – offentlig konst

Anna Hörnsten
Kulturexpert
Kultur- och fritidsenheten